

ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ СИСТЕМИ ЦЕНТРАЛЬНИХ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ УКРАЇНИ

Борисов Владислав Геннадійович
студент-магістр юридичного факультету
Харківського національного університету
імені В. Н. Каразіна
e-mail: 90sov@list.ru

Ключові слова : "виконавча влада", "система виконавчої влади", "орган виконавчої влади", "центральний орган виконавчої влади", "державний комітет", "міністерство".

Органи державної влади України — складова частина державного механізму, наділена владними повноваженнями, обсяг яких визначається Конституцією України та законами.

Відповідно до принципу розподілу влади Конституція України визначає три гілки влади: законодавчу, виконавчу та судову. Систему органів виконавчої влади складають: вищі, центральні та місцеві органи виконавчої влади. Стаття 113 Конституції України встановлює, що Кабінет Міністрів України є вищим органом у системі органів виконавчої влади.[1]

Конституція України закріплює правовий статус місцевих органів виконавчої влади. Зокрема, стаття 118 Конституції України зазначає, що виконавчу владу в областях і районах, містах Києві та Севастополі здійснюють місцеві державні адміністрації. У цій же статті визначено, що місцеві державні адміністрації підзвітні і підконтрольні органам виконавчої влади вищого рівня. [1] Центральні органи виконавчої влади займають особливе місце в системі органів виконавчої влади.

Конституцією України правовий статус центральних органів виконавчої влади не визначено. Нормативною базою, яка визначає правовий статус центральних органів є Указ Президента України «Про Загальне положення про міністерство, інший центральний орган державної виконавчої влади України» та Закон України «Про центральні органи виконавчої влади», Указ Президента України «Про систему центральних органів виконавчої влади».

У статті 1 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» зазначається, що систему центральних органів виконавчої влади складають міністерства України та інші центральні органи виконавчої влади, а система центральних органів виконавчої влади є складовою системи органів виконавчої влади, вищим органом якої є Кабінет Міністрів України. [2] Недоліком даної системи є те, що в ній не зазначені центральні органи виконавчої влади, окрім міністерств, не має чіткого визначення, які саме органи відносяться до інших центральних органів. Також ця система не відокремлює центральні органи виконавчої влади зі спеціальним статусом від державних комітетів та служб, державних агентств та державних інспекцій.

При цьому п. 1 Указу Президента України «Про систему центральних органів виконавчої влади» дає трохи інше визначення системи центральних органів України: до системи центральних органів виконавчої влади України входять міністерства, державні комітети (державні служби) та центральні органи виконавчої влади зі спеціальним статусом. [3] Недоліком цієї систематизації є те, що такі центральні органи виконавчої влади як державні агентства та державні інспекції взагалі не вказуються, хоча фактично вони також є центральними органами виконавчої влади.

Такі вчені як В.Б. Авер'янов, М.В. Цвік визначають систему центральних органів влади наступним чином майже однаково. Центральні органи виконавчої влади — міністерства, державні комітети та інші відомства. [4, с. 134] В.Б. Авер'янов визначає ієрархічні рівні органів виконавчої влади. Центральний рівень — міністерства, державні комітети та інші центральні органи виконавчої влади. [5, с. 22] Такий підхід до розуміння системи центральних органів виконавчої влади також не дає чіткого визначення, які саме органи, окрім міністерств та державних комітетів входять до системи центральних органів виконавчої влади.

Сучасне українське законодавство, що встановлює систему центральних органів виконавчої влади та правові статуси її органів потребує удосконалення.

На нашу думку, є необхідним на законодавчому рівні встановити чітку та повну систему центральних органів виконавчої влади, з урахуванням особливостей органів, які входять до центральних.

Література :

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. - № 30. - Ст. 141.
2. Про центральні органи виконавчої влади. Закон України // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2011. - № 38. – Ст. 385
3. Про систему центральних органів виконавчої влади. Указ Президента України // Офіційний вісник України. – 1999 р.–№ 50. - 8 с.
4. Загальна теорія держави і права: [Підручник для студентів юридичних вищих навчальних закладів] / М. В. Цвік, О.В. Петришин, Л.В. Авраменко та ін.; За ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України М. В. Цвіка, д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України О.В. Петришина. – Харків: Право, 2010. — 584 с.
5. Виконавча влада і адміністративне право / За заг. ред. В.Б. Авер'янова – К.: Видавничий Дім “Ін-Юре”, 2002. – 668 с.

Науковий керівник: доцент кафедри державно-правових дисциплін юридичного факультету ХНУ імені В.Н. Каразіна, к.ю.н., доцент Слинько Дмитро Вікторович.